

ARRÒS

Arròs, plaçat a 930 mètres de nautada, ena vertent dera montanha de Maria-gata, dejós de Vila e a pòga nautada dera carretèra generau, a man dreita dera Garona.

En miei deth pòble se tròbe plaçada era casa d'Ademar, mès coneishuda per "Çò deth Senhor". Ei ua bastissa der an 1.820, fòrça grana, damb parets de pèira trabalhada e dues tors en cada cantoada dera casa.

Arròs auie categoria de vila (Aròs en 1.278), damb cònsols pròpis en Conselh Generau dera Val d'Aran. Des de 1.970 ei agregat ath municipi de Vielha-Mijaran.

Eth dia 17 de Noveme de 1.313 en Castèth-Leon, jurèren fidelitat a Guillem de Castellnou procurador deth rei Jaime II es 5 cònsols e es 19 caps de família dera "Ville Darros".

Etimologicament, era paraula Arròs vie deth vasc, tant peth sòn començament "ar" (planèr entre aigües), coma peth sòn acabament "os" (que vò dider fertilitat).

Cau remarcar eth campanau dera glèisa, de base octogonau e plen de hièstres, e que ei eth solet campanau de tet planèr que contraste damb eth rèste des campanaus dera Val d'Aran.

Era glèisa d'Arròs, dedicada a Santa Eulàlia e Sant Joan, ei ua bastissa de començament deth segle XIV, d'estil gòtic, damb ua nau cubertada per ua vòlta d'arèsta e quate capèles ahigides en epòques posteriors que desfiguren era primitiua bastissa.

Era glèisa a ua pila baptismau romanica, deth segle XII, decorada damb relhéus floraus. Eth pilar ei de mar-me, en forma de cilindre e ei tot estriat.

Arròs ei un pòble que a cambiat era sua estructura socioeconomica. Era ramaderia a desmereishut fòrça passant a èster era principau hònt d'ingrèssi dera gent deth pòble, eth torisme e es sòns derivats.

ARAN

Numerò

57

DIUENDRES

14-October-1.988

8 D'OCTOBRE, FIRA DE VIELHA

RESULTATS DETH 2ON. CONCURS DE BESTIAR ENA FIRA DE VIELHA

MEMBRES DETH JURAT:

- D. Eduardo Garcia Nieto coma coordinador des veterinaris dera Val d'Aran.
- D. José Luis Gayan Cubero coma Coronèl dera cria de shivaus.
- D. Alberto Sola Castel coma còsso de ramaderia der Ajuntament de Vielha-Mijaran.
- D. Javier Bordas coma veterinari de Bonansa e Montanuy.
- D. Javier Farre Joanmarti coma ramadèr dera Nauta Ribagorça.
- D. Alfredo Sala Isus coma ramadèr d' Escunhau.
- D. Francisco Guardia Salvador coma veterinari dera Val d'Aran.

Es resultats sigueren atau:

- MILHORS VAQUES: 1èr. Francisco Martimpè, 2on. Bernat Menis, 3èr Vicente Barella.
- MILHORS ANOLHES: 1èr. Rosendo Masip, 2on. Vicente Barella, 3èr Francisco Martimpè.
- MILHORS VEDÈTHS O VEDÈRES: 1èr. Bernat Menis, 2on. Josè Solè, 3èr. Juan Sedano.
- MILHOR GROP VACUM: Bernat Menis.
- PRÈMI PARTICIPACION: Juan Sedano.
- MILHORS OELHES: Eric España.
- MILHOR MARDAN: Pablo de Miguel.
- MILHOR GROP DE OELHES: Pablo de Miguel.
- MILHOR CRABA: Javier Cardeñes.
- MILHOR BOC: Javier Cardeñes.
- MILHOR GROP DE CRABES: Javier Cardeñes.
- MILHORS SHIVAUS: 1èr. Antonio Serrano, 2on. Manuel Arjó, 3èr. Antonio Estèvez.
- MILHORS CAVALES (ÈTGÜES): 1èr. Angel de Pablo, 2on. Josè Solè, 3èr. Antonio Estèvez.
- MILHORS POTROS: 1èr. Josè Solè, 2on. Manuel Arjó, 3èr. Antonio Estèvez.
- MILHOR GROP DE SHIVAUS: Antonio Estèvez.
- MILHOR PRESENTACION DE SHIVAUS: Antonio Serrano.

A totes aqueres persones nomentades se les concedic importants prèmis en metàllic a més d'un trofèu a cada un, entregats pes cases comerciaus dera Val d'Aran, e per Ajuntament de Vielha-Mijaran organizador d'aguest concurs.

ESPÒRT

Fotbol Copa de Comminges: A.R.C. Les 2, Pointís Inard, 0. Agust a estat eth prumèr partit de copa jogat en Camp deth Les. I auec fòrça expectacion, en ua vrespada de fòrça calor. Eth prumèr gòl marcat ena menuta 10 per Joan Ferrera e eth 2on. gòl ena menuta 65 per Iñigo.

Eth Les dèc un bon espectacle de fotbol, tanben cau remarcar era bona actuacion der arbit Mr. Cabanel, president deth Colègi d'arbits.

Eth Bossòst ena sua jornada de descans, eth dimenge passat, joguèc un partit amistós damb eth Luchon, perdent en casa per 3 gòls a 4. Eth dimenge, dia 16, jugarà eth partit de liga damb eth Saint Gaudens en Bossòst.

CORNÈR LITERARI

ES DE COCO

En Arròs, un pòble petit e polit dera Val d'Aran i auie ua caseta que se'n diguie "Es de Coco". I viuie un matrimòni, èren Pèir e Trèsa, pares de dues mainades batiades damb es nòms de Mª Trèsa e Paula.

Aguesti pairs moriren joeni, sense poder ensenhar guaire as sues hilhes. Eres dues se crièren damb era ajuda des vesins. Quan sigueren granes non se maridèren, se quedèren beates. E era gent les diguie "es beates de çò de Coco".

Mª Trèsa qu'ère era grana, ère valenta, trabalhadora e capaça. Paula ben ath revès, cuerta de coneishement e fenianta.

Damb tot açò, totes dues se pelejauen tot soent, ja que Mª Trèsa tostemp la hurgaue tà que li ajudèsse a trabalhar e que tot soent li diguie:

- Tà plan, tà plan qu'ès ua bona fenianta, que se mos an de minjar es polhs.

Quan anauen entara lenha, no'n volietanpòc, ne portà la en còth. Quan alugauen eth huec en casa se volie cauhar igual, mès Mª Trèsa non la deishauè. Paula qu'ère fòrça astuta, le diguie:

- Mete-te tota era lenha ath tòn costat deth huec e atau te cauharàs tota soleta. Mès ara estrafalària tanben li arribaue era calor ath sòn còs.

En qüestion deth minjar, li hège a passar gana, mès se mantenguie ben fresca e bèra, damb aquerò que li diguie Mª Trèsa:

- A tu, qu'ès ua prauba Paula que te sembles ara vaca de Loplau, que se non minges eth repòs se l'ac vau.

En quan anauen entà anar a saucclar e repassar er horment o eth blat tanpòc volie hèr arren, quan auie ua estona que i èren li diguie Paula:

- Dèishac estar Mª Trèsa, qu'es males èrbes créishiguen, ja sabes qu'era beça l'endrésse, era trilha la trigue, eth pancebèt que hè eth pan bèth, eth nerilhon que le hè ben bon.

- Anem entà casa, anem comaireta, anem a béuer un peiroton.

INFORMACIONS

INFORME DER AJUNTAMENT DE VIELHA-MIJARAN

Aguest Ajuntament amassa damb eth Departament de Trabalh dera Generalitat de Catalunya, organisarà a partir deth mes de Gèr entà personas majors de 16 ans, de forma totaument gratuïta, cursi de:

- Informatica
- Idiòmes
- Mecanica
- Perruqueria
- Estetica
- Gestions de P. e M.E.S.
- Fotografia
- Jardineria

Es inscripcions seràn enquia eth dia 24 d'Octobre. Entà més informacion dirigí-se ar Ajuntament de Vielha-Mijaran o trucatz ath telefòno: 64 00 18.

NAUA SEDENÇA DETH C.N.L. DERA VAL D'ARAN

Informam qu'era naua sedença deth CENTRE DE NORMALISACION LINGÜISTICA DERA VAL D'ARAN ei plaçada en CÒTO SAFORCADA de Vielha, ena planta baisha. Eth telefòno seguirà estant eth madeish 64 00 92

TOTI

CONSELH COMARCAU DERA VAL D'ARAN

DIRECCION GENERAU DE PATRIMONI ESCRIT E DOCUMENTAU DERA GENERALITAT DE CATALUNHA

EDITE:

Centre de Normalisacion lingüistica dera Val d'Aran.

Còto Saforcada s/n
Tel.: 64 00 92
25530 V I E L H A

REDACTOR:

Joan Leja Cadena

COLLABOREN:

Jovita Ané Sanz
Manuela Ané Brito

IMPRIMIS:

CNL dera Val d'Aran

DEPOSIT LEGAL:

L-1328-1987

Es articles e comentaris publicadi en noticiari TOTI sonqu'expressen era opinion des sòns autors.

Eth remoquet dera setmana

Ma Loïsa Estévez Sans

